

Gezien en gelezen

■ Heleen Hesselink

H.M. Hesselink MSc is onderwijskundig adviseur bij het Teaching & Learning Center van de Dienst Onderwijs en Student Support van hogeschool Saxion. E-mail: h.m.hesselink@saxion.nl.

In de LLEARN podcast bespreken René Kneyber, Valentina Devid en Flemming van de Graaf onderwerpen uit het onderwijs, zoals formatief handelen en ze delen praktische tips voor docenten. Ook bespreken ze af en toe (nieuwe) onderwijsboeken. De LLEARN podcast is onderdeel van het Toetsrevolutie-platform.

‘Gezien en gelezen’ gaat voor deze editie van EXAMENS niet helemaal op, maar betreft een ‘Geluisterd’, aangezien het om een podcast gaat. Hoewel podcasts al langer bestaan, lijken ze de afgelopen jaren weer populairder te worden. Een podcast is een digitaal ‘on demand’ audioprogramma. De inhoud van het programma is meestal gebaseerd op een thema, zoals nieuws, misdaad, sport of, in dit geval, onderwijs. Hoewel er meerdere podcasts over onderwijs zijn, staat hier de LLEARN podcast centraal.

De LLEARN podcast is onderdeel van het Toetsrevolutie-platform. Dit platform heeft als missie om bij te dragen aan het gebruik van formatief handelen en het verbeteren van de kwaliteit van toetsing. Dat doen zij onder andere via een nascholingsaanbod en gratis materialen, waaronder deze podcast. Te verwachten valt dus dat de podcast, momenteel bestaande uit 27 afleveringen, formatief handelen en de kwaliteit van toetsing als overkoepelend thema heeft. Dat is in meer of

mindere mate het geval. Zo zijn enkele afleveringen geheel gewijd aan formatief handelen, zoals ‘Formatief handelen zonder nakijken’ of ‘Formatief handelen zonder administratie’, maar lijken andere afleveringen, zoals aflevering 2 ‘Waarschuwen’, daar niet bij aan te sluiten. Desalniettemin bevat elke aflevering interessante inhoud en zoals de makers zelf aangeven, zijn het aansprekende onderwerpen voor leraren.

Per aflevering (Tabel 1) staat een onderwerp centraal dat besproken wordt door René Kneyber, Valentina Devid en/of Flemming van de Graaf. De serie kan in chronologische volgorde afgespeeld worden, maar het is ook goed mogelijk om een enkele aflevering af te spelen. In een aflevering wordt het besproken onderwerp praktisch gemaakt: wat betekent het voor mij als docent in de klas? Dit kan logisch verklaard worden door het feit dat Kneyber, Devid en Van de Graaf (voormalig) docenten zijn in het voortgezet onderwijs. Hierdoor laten ze veelal horen hoe zij het zelf

in de klas toepassen of wat zij bij collega's zien. Het wordt echter niet altijd helder of, en in welke mate, de genoemde voorbeelden gebaseerd zijn op evidence. De sprekers noemen wel de 'mitsen en maren' bij (hun eigen) onderwijspraktijk. Ze zijn kritisch op zichzelf, theorieën, termen en voorbeelden van elkaar

en anderen. Dat maakt het prettig en interessant om naar te luisteren, zeker als de sprekers onderling van mening verschillen of als gast-sprekers aanschuiven. Het betekent voor de luisteraar dat zij de voorbeelden niet zomaar als waarheid moeten aannemen, maar dat zij kritisch moeten blijven. Daarnaast zijn de

Tabel 1. Overzicht van de afleveringen

Aflevering	Titel	Duur in minuten	Datum
1.	Hoe start je het schooljaar?	31	08-08-2020
2.	Waarschuwen	20	16-08-2020
3.	Formatief handelen zonder nakijken	24	25-08-2020
4.	Reageren op problemen in de les	21	31-08-2020
5.	Formatief leren handelen	27	08-09-2020
6.	The Hidden Lives of Learners	43	21-09-2020
7.	Formatief handelen zonder administratie	23	05-10-2020
8.	Werken met leerdoelen	36	12-10-2020
9.	Volgens Barton	58	27-10-2020
10.	Het feedbackkerkhof	40	09-11-2020
11.	En wat als we nu weer eens gewoon gingen lesgeven	42	23-11-2020
12.	Online lesgeven	39	18-12-2020
13.	Gamification	50	13-01-2021
14.	Motivatie	43	28-01-2021
15.	Kwaliteitsbesef bijbrengen	56	15-02-2021
16.	Doorloopjes	45	15-03-2021
17.	Gewenste moeilijkheden	26	08-04-2021
18.	Leidinggeven aan de toetsrevolutie	34	28-04-2021
19.	Frankenstein en de pedagogiek	47	31-05-2021
20.	ResearchED NL 2021	31	24-06-2021
21.	De didactische start van het schooljaar	33	17-08-2021
22.	De Examenrevolutie	77	03-09-2021
23.	<i>Niet gepubliceerd vanwege technische problemen</i>	-	-
24.	Feedback in de klas	48	29-10-2021
25.	Voorkennis reconstrueren	42	18-11-2021
26.	Diagnostische vragen	48	16-12-2021
27.	Maak er geen punt van!	44	15-03-2022

praktische voorbeelden voornamelijk geënt op het voortgezet onderwijs, waarbij een enkele keer een vertaalslag naar het basis- of hoger onderwijs wordt gemaakt. Kneyber geeft daarover in de podcast aan dat het vertalen naar de eigen context onder de professionaliteit van de docent valt, maar het valt te betwisten of deze transfer voor een ieder zo makkelijk te maken is.

Er kunnen ook enkele kanttekeningen over de uitvoering van de podcast gemaakt worden. Zo wordt er in de podcast regelmatig verwezen naar literatuur en onderzoeken, maar zijn deze niet of nauwelijks terug te vinden omdat benodigde informatie hierover mist. De zogeheten 'shownotes', ofwel notities per aflevering, bevatten slechts af en toe verwijzing naar artikelen, maar ontbreken veel vaker. Hier zijn de podcastmakers zich van bewust, aangezien ze dit commentaar meerdere malen van luisteraars hebben ontvangen. Toch heeft dit er nog niet toe geleid dat de shownotes volledig worden beschreven. Dit gebrek aan structuur is tevens herkenbaar in de onregelmatigheid van de podcast. Waar de eerste vier afleveringen binnen één maand beschikbaar kwamen, lijkt de frequentie daarna gedaald te zijn tot één keer per maand. Verder valt op dat enige voorkennis soms wel handig is. Zo worden bijvoorbeeld in de aflevering 'Formatief handelen zonder nakijken' verschillende modellen voor formatief handelen besproken. Het model van

Wiliam en het model van Gulikers en Baartman zullen wellicht niet bij alle luisteraars bekend zijn. Wat het nog moeilijker maakt is dat een podcast slechts uit audio bestaat en dus beeld, in dit geval van bijvoorbeeld modellen, ontbreekt. Dit laatste is dus nog een reden waarom de shownotes essentieel zijn.

Ondanks enkele kritische noten blijft de podcast interessant om naar te luisteren. De podcast lijkt als doel te hebben om kennis te delen, te inspireren en van (elkaar) te leren. De interesse en liefde voor onderwijs, die duidelijk hoorbaar is bij de sprekers, werkt aanstekelijk. Of zoals de makers zelf zeggen: "een stel nerds bij elkaar die het hebben over onderwijs". ■

